

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2011 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 4 § i lagen om tillsynsavgift för flygtrafiken

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 13 oktober 2011 en proposition med förslag till lag om ändring av 4 § i lagen om tillsynsavgift för flygtrafiken (RP 66/2011 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- enhetschef, regeringsråd Silja Ruokola, kommunikationsministeriet
- biträdande direktör Susanna Metsälampi och avdelningsdirektör Juhani Nikula, Trafiksäkerhetsverket
- verkställande direktör Juha-Pekka Pystynen, Finavia Abp
- ekonomidirektör Erno Hildén, Finnair Abp.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— finansministeriet
— Blue1.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om tillsynsavgift för flygtrafiken ändras så att tillsynsavgiften för flygtrafiken höjs från 1,00 euro till 1,20 euro per passagerare som fyllt två år och som under föregående kalenderår har avrest från en flygplats med ett luftfartyg i kommersiell lufttransport.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2012 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2012.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Sammantaget sett anser utskottet propositionen vara behövlig och fylla sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande kommentarer.

Tillsynsavgiften för flygtrafiken är en avgift av skattekaraktär som tas ut hos flygplatsens led-

ningsenhet. Uttaget av och tillsynen över avgiften har uppdragits åt Trafiksäkerhetsverket. Tillsynsavgiften tas ut till staten för kostnader för tillsyn av flygsäkerheten och för offentliga förvaltningsuppgifter inom luftfarten, dvs. för att täcka Trafiksäkerhetsverkets nettoutgifter inom

luftfartssektorn. Verkets totala utgifter inom luftfartssektorn beräknas 2012 uppgå till 19,5 miljoner euro. Utgifterna för verkets offentligrättsliga prestationer, 4,7 miljoner euro, täcks med de avgifter som tas ut för prestationerna. Enligt propositionen uppgår utgifterna för tillsynen av flygtrafiken till 11,8 miljoner euro. Inkomsterna från tillsynsavgiften tas upp i statsbudget som inkomstpost bland inkomster av skattenatur.

I nettoanslaget till Trafiksäkerhetsverket ingår också 3 miljoner euro för medlemsavgiften i Europeiska organisationen för luftfartssäkerhet (Eurocontrol). Betalningen av medlemsavgiften övergår 2012 från kommunikationsministeriet till Trafiksäkerhetsverket. Tillsynsavgiften används alltså inte till att täcka den utgiftsposten.

Orsaken till att regeringen sett sig föranledd att se över storleken på tillsynsavgiften är dels den utveckling som skett i passagerarantalet, dels stegringen i luftfartsmyndigheternas kostnader.

Avgiften var 0,90 euro per passagerare då den infördes den 1 januari 2006, men sänktes till 0,80 euro från ingången av 2008, eftersom passagerarantalet hade vuxit snabbare än väntat. Inkomster och utgifter korrelerade väl mot varandra ända fram till 2009. Antalet passagerare, som ligger till grund för avgiften, sjönk emellertid från 8,3 miljoner 2009 till 8,1 miljoner året därpå. Genom en ändring av lagen om tillsynsavgift för flygtrafiken, som trädde i kraft den 1 januari 2011, höjdes tillsynsavgiften från 0,80 till 1,00 euro.

I kalkylerna över debiteringsgrunden för 2012 har man utgått från att passagerarantalet ökar med tio procent från 2010, vilket betyder ca 9 100 000 passagerare. Bedömningen bygger på Finavia Ab:s prognos från juli om tillväxten i passagerarantalet. Finavia bedömer att tillväxten kan variera mellan 10 och 15 procent i år.

År 2012 beräknas de utgifter som ska täckas med tillsynsavgifterna uppgå till 11,8 miljoner euro. Enligt propositionen beror kostnadsökningen bland annat på att kostnadsnivån över lag har stigit. Med en avgift av nuvarande storlek blir underskottet 3,1 miljoner euro. En höjning

av avgiften enligt propositionen till 1,20 euro bedöms inbringa i runt tal 10,5 miljoner euro. Det innebär ett underskott på 1,3 miljoner euro. Efter höjningen blir kostnadsmotsvarigheten 89 procent.

Ministeriet har för avsikt att samtidigt sänka avgiften för offentligrättsliga luftfartsprestationer från ingången av 2012.

Utskottets slutsatser

Stödjande sig på erhållen information anser utskottet det nödvändigt att avgiften höjs för att den myndighetstillsyn som krävs för en säker flygtrafik ska kunna garanteras. Tillräckliga finansiella resurser måste anslås för luftfartygsmyndigheterna för att vi i Finland ska kunna upprätthålla vår nuvarande höga flygsäkerhetsnivå.

Det är ytterst angeläget att bevaka hur den föreslagna höjningen av tillsynsavgiften påverkar flygtrafiken och, med kort varsel om så behövs, se över avgiftens storlek, om avgiften till följd av ökat antal flygpasagerare eller minskade myndighetsutgifter hämtar in betydlig mer än vad myndighetsutgifterna kräver. Utskottet välkomnar beslutet att sänka avgifterna för Trafiksäkerhetsverkets offentligrättsliga prestationer från ingången av 2012.

Trafiksäkerhetsverket måste bli kostnadseffektivare i sin verksamhet. Den internationella luftfartssektorn är ytterst konkurrensutsatt, och även om kunderna blivit fler har flygbolagen inte lyckats förbättra sin lönsamhet. Med hänsyn till de ekonomiska realiteter luftfarten har att leva med i dag har man rätt att förvänta sig att höjningen av avgifterna för myndighetsinsatser är acceptabel. Argumenten för en höjning måste vara tydliga och genomskinliga. Avgifter av den typ som tillsynsavgiften representerar och som staten ensidigt påför får inte bli en mjölkko för myndigheterna.

Regeringen bör om inte förr så senast i nästa trafikpolitiska redogörelse tydliggöra hur kostnaderna fördelar sig mellan de olika transportsektorerna och staten bland annat när det gäller Trafiksäkerhetsverkets kontinuerligt växande myndighetstjänster. Då bör hänsyn tas till att de

uppgifter som ålagts verket hela tiden ökat och att funktionerna eventuellt behöver rationaliseras men också vägas in flygtrafikens lönsamhet över lag plus alla myndighets- och miljöavgifter som tär på lönsamheten.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 15 november 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Arto Satonen /saml
vordf. Osmo Kokko /saf (delvis)
medl. Thomas Blomqvist /sv
Ari Jalonen /saf
Kalle Jokinen /saml
Jukka Kopra /saml
Merja Kuusisto /sd
Suna Kymäläinen /sd

Johanna Ojala-Niemelä /sd
Raimo Piirainen /sd
Janne Sankelo /saml
Eila Tiainen /vänst
Reijo Tossavainen /saf
Mirja Vehkaperä /cent
ers. Eeva Maria Maijala /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Kaj Laine.